

Det kongelige barne-og familiedepartementet
Postboks 8036 Dep
0030 OSLO

Martin Hill Oppegaard

Dato: 30.09.2022

Vår ref: 21/03000-5

Deres ref:

Høringssvar fra Stavanger kirkelige fellesråd til digitalisering av gravferdsmelding og andre endringer i gravplassloven og gravplassforskriften

Stavanger kirkelige fellesråd (SKF) takker for muligheten til å uttale seg om regelendringer og ønsker i den anledning å takke for at det kontinuerlig arbeides med å forbedre og utvikle lovverket. Vi har forhåpninger til at digitalisering vil bidra til å redusere tidsbruk knyttet til behandling av begjæring hos gravplassmyndigheten som vi igjen kan nyttes til å øke kvaliteten på forvaltningen. Samtidig er vi glade for at hensyn til brukerne ser ut til å veie tungt når en utarbeider den digitale prosessen. Digitalisering vil modernisere og kvalitetssikre arbeidet med gravferden i alle ledd, dette har vi ventet på. Dette høringssvaret er behandlet og vedtatt i fellesrådets møte i september 2022.

Til del 1: Om digital gravferdsmelding

Forlengelse (§13) av frist for gravlegging (§12) og kremasjon (§10)

SKF ser behov for å legge inn søknad og behandling av forlengelse av frist for gravlegging og kremasjon som en del av den digitale gravferdsmeldingen. Søknadsfelt med felt for beskrivelse av og begrunnelse for med tilhørende veiledning må gis plass i digital gravferdsmelding.

Vi får relativt mange slike søknader (spesielt under kovid19), og mener det er behov for å få dette inn som en del av «arbeids-flyten» da dette hører med til denne første fasen av gravleggingsprosessen.

Utvidet tilgang til taushetsbelagte opplysninger i folkeregisteret.

Endring som er på høring:

Gravplassloven § 23 fjerde ledd skal lyde:

Gravplassmyndigheten, kommunen, *statsforvalteren og eier av godkjent krematorium* kan uten hinder av taushetsplikt innhente opplysninger fra Folkeregisteret når det er nødvendig for å løse oppgaver etter loven her.

Eier	Myndighet (funksjon) oppgave	
Fellesråd kommune	gravplassmyndighet	Gravplassloven
kommune	ansvarlig for gravferden §9 (3,4,5)	Gravplassloven
IKS, private	Krematorie-(myndighet) §10	Gravplassloven
Stats- forvalteren	Behandlingsansvarlig/systemeier myndighetsoppgaver	Gravplassloven

Listen i §23 fjerde ledd som er foreslått er etter vår vurdering uryddig, da den blander hvem du er og hvilken forvaltningsoppgave du har etter loven. Dersom ansvaret for digital gravferdsmelding legges til et annet sted enn statsforvalteren (for eksempel direktorat), må loven endres. Dersom det er funksjonen som er knyttet til loven kan oppgaven flyttes uten at loven må endres (hjemmelsgrunnlaget). Det samme vil gjelde eier av krematorium. Det er ikke i kraft av eier en trenger denne hjemmelen, men det er for å løse oppgaver knyttet til kremasjon etter lovens §10.

SKF ber departementet se nærmere på dette. Vi tillater oss å komme med forslag som lyder:

Den som løser oppgaver etter loven her, kan uten hinder av taushetsplikt innhente nødvendige opplysninger fra Folkeregisteret

Det kan etter SKF sin vurdering også være behov for hjemmel til å løse oppgaver etter lokale vedtekter (forskrift). Vi ber departementet vurdere dette.

Den som sørger for gravferden

Hensyn til brukerne må veie tungt når en utarbeider den digitale prosessen. Det kan virke som om en forutsetter at den private avgjørelsen etter §9.2 er løst før en logger seg inn eller skal løses som et hierarki ved starten av digital gravferdsmelding. Det kommer ikke tydelig fram om hvordan ansvar for gravferd skal foregå. Det er heller ikke beskrevet hva som skjer dersom den avdøde ikke har registrert familie i folkeregisteret.

Det er etter SKF sin vurdering **helt avgjørende** at det i digital gravferdsmelding legges til rette for en god og rask prosess knyttet til valg av *ansvarlig for gravferden* for å sikre at gravplasslovens frister om kremasjon og kistegravlegging overholdes og at forvaltningen kan jobbe effektivt.

Vi mener at det bør utarbeides en veileder til hjelp i den private avgjørelsen. Veilederen må også informere om kommunens rolle og ansvar etter 9.3 og 9.5, samt hvordan prosessen er dersom det ikke kommer fram noen relasjon. Veilederen må innarbeides slik at en må lese gjennom før en loses videre inn i utfyllingen av selve skjemaet.

Pålogging med rett ansvarlig for gravferden kan sikres ved:

- *At kommunen kan logge seg inn med virksomhetsnummer og legge inn fullmakt til den som skal utføre oppgaven etter 9.5*

- At kommunen kan logge seg inn med virksomhetsnummer og legge inn personnummer til den som er gitt den praktiske oppgaven etter 9.3
- Andre som er gitt retten/ansvaret ved fullmakt/erklæring etter 9.1 kan logge seg inn og legge ved dokumentasjon

En kan tenke seg at gravplassmyndigheten kan få rollen i å sjekke dokumentasjon/fullmakter når den digitale gravferdsmeldingen kommer dit.

Det er SKF sin vurdering at digital gravferdsmelding bør romme digitale løsninger og ikke legge opp til manuelle prosesser og at hjemmelsgrunnlaget også må omfatte de oppgavene kommunen har.

Opplistingen i 9.2 er ikke uttømmende og vår erfaring er at også andre tar på seg ansvaret med å sørge for gravferden. Vi ber departementet se på om det er behov for å gjøre endringer knyttet til §9.2

Hjemmelsgrunnlag for tros- og livssynssamfunnene og tilrettelegging

Dødsfall er en livskrise og det er viktig at brukerne får den hjelp og støtte de måtte trenge i møte med døden. Avgjørelsene som skal tas i forbindelse med dødsfallet må gjøres raskt, jf frister for gravlegging og kremasjon i gravplasslova § 9 og 10.

SKF mener derfor det er viktig at tros- og livssynssamfunnene blir tatt med i arbeidet med digitaliseringen fordi det er nyttig at det tros- og livssynssamfunn som den avdøde var medlem i får tilgang til å betjene sitt medlem gjennom digitaliserte system. SKF ber derfor departementet vurdere om en trenger å innlemme tros og livssynssamfunnene i hjemmelsgrunnlaget og hvilken avgrensing som er hensiktsmessig.

For at gravplassmyndigheten skal løse oppdraget etter loven vil det etter SKF sin vurdering være nødvendig å registrere behov for tilrettelegging av grav, tilrettelegging av gravlegging og tilrettelegging knyttet til seremonilokale og valg av det tros/livssyn som utfører seremonien. Dette vil i noen grad kunne fortelle tilhørighet til tros- eller livssynssamfunn. Dersom dette ikke inkluderes i denne prosessen, vil det medføre ekstra arbeid for den som sørger for gravferd, byrå og forvaltning. Hjemmelsgrunnlaget må sikres slik at tilretteleggingsbehov kan formidles i digital gravferdsmelding.

Definisjon av hvem som er samboer etter gravplassloven

SKF ser at det er behov for en tydeligere definisjon av begrepet samboer og at det vil gi samboerrelasjonen en klarere juridisk status. En tydeligere definisjon vil også kunne sikre større likebehandling. Vi mener begrepet «ekteskapsliknende» da blir overflødig og at begrepet samboer kan brukes. Videre mener SKF at det ikke er behov for å sette vilkår for lengden av samboerforholdet når paret har felles barn.

Meldeplikt til politiet før kremasjon

Det er etter SKF sin erfaring slik at beslutningen om å sakkyndig lik-undersøkelse tas før liket kommer til krematoriet og at varsel sendt til politiet fra krematoriet de siste tre årene ikke har generert en eneste slik utsettelse av kremasjon. SKF støtter forslaget om å oppheve denne meldeplikten med den konsekvens at det ikke er nødvendig å digitalisere denne prosessen som et ledd i den digitale gravferdsmeldingen. Dersom meldeplikten ikke oppheves, MÅ varsel være en del av den digitale gravferdsmeldingen.

SKF mener det er grunn til å legge vekt på hva politiet selv mener om bevisforspillelsesfaren ved opphør av gjeldende ordning.

Til del 2: Andre regelendringer

Kommunens rolle etter §4

I bruken av ordet «tilslutning» i § 4 ligger det etter vår oppfatning en uklarhet. Hva menes egentlig med tilslutning? Når kommunen bevilger penger til utvidelse eller anlegg av gravplass har de ikke da gitt sin tilslutning?

Utvidelse og anlegg av gravplass skal til byggesaksbehandling etter PBL og i de fleste saker også en forutgående reguleringsprosess. Har kommunen gitt sin tilslutning når arealet er regulert og byggesaksbehandlet? Kan en tenke seg at det skal gjøres andre tilleggsvurderinger i en slik «tilslutning», i tilfelle hva skal da vurderes?

I notatet brukes begrepet «aktiv tilslutning», Det er uklart for SKF hva departementet legger i dette.

SKF ber departementet vurdere ordet «tilslutning» i §4 og se om en kan komme fram til en tydeligere formulering som peker på hva denne tilslutningen innebærer.

SKF støtter forslaget om å oppheve kravet om tilslutning fra kommunen ved vesentlig endring av gravplass eller bygninger på gravplass. Behandling etter PBL (i de fleste tilfeller, herunder bruksendring) og godkjenning hos statsforvalteren, vil være tilstrekkelig. Dette vil kunne føre til en enklere saksbehandling og en saksbehandling som harmoniserer mer med annen saksbehandling i kommunen. SKF mener at også at ordet «tillatelse» er uklart her. Gravplassmyndighetens rolle i vesentlig endring er den samme som ved utvidelse og anleggelse av gravplass; - å gjøre vedtak om og gi tillatelse til. Når saker om utvidelse, anleggelse og vesentlig endring sendes statsforvalteren er det å forstå som en «kontrollfunksjon» av regelverket knyttet til vedtaket som er gjort lokalt. SKF ber departementet se på om «godkjenne» vil vært en tydeligere formulering.

SKF viser til høring fra de fire største forvaltningene i Norge (G4) knyttet til forståelsen av og praktiseringen knyttet til *vesentlig endring*. Vi mener at man må ta utgangspunkt i ordlyden i gravplassloven § 4 første ledd når man skal vurdere hva som er *en annen vesentlig endring*. Det er langt mellom anlegg, utvidelse og nedleggelse av gravplass og det detaljeringsnivå Statsforvalteren i Vestfold og Telemark legger opp til i sine praksisnotater.

Hvem som legge fram budsjettforslag

Når det gjelder drift og forvaltning av gravplasser utfører lokal gravplassmyndighet dette ansvaret etter loven (opptrer på soknets vegne)

Lovteksten bør etter SKF sin vurdering benytte begrepet «gravplassmyndigheten» i stedet for «soknet». Vi ber departementet se nærmere på dette.

SKF støtter de foreslåtte endringene av ordlyden i §3 andre ledd når kommunen er lokal gravplassmyndighet.

Fristen for å gjennomføre kremasjon

SKF støtter en justert fristregel der en ikke lenger stiller krav om at kremasjonen skal skje innen samme frist som for kistegravlegging. Krematorier ønsker å gjennomføre kremasjonen så raskt som mulig samtidig som en må balansere dette mot miljøkrav og drift. Kjølelager og gode fasiliteter ved krematoriene gjør at SKF ikke ser at det er behov for en absolutt frist for gjennomføringen av kremasjonen.

Retten til å sette opp gravminne når legemet er donert til undervisning og forskning

SKF støtter forslaget om at en kan sette opp gravminne uten gravlegging når legemet er donert til undervisning.

Med vennlig hilsen

Rune Skagestad
Kirkeverge

Sissel Bryne Hedland
Gravplass-sjef

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Kopi til:

Stavanger Kirkelige Fellesråd, Sissel Bryne
Hedland
Det kongelige barne-og
familiedepartementet, Martin Hill Oppegaard

Klubbgata 1, 3. Et

4001 STAVANGER

Postboks 8036 Dep

0030 OSLO

Mottakere:

Det kongelige barne-og
familiedepartementet

Postboks 8036 Dep

0030 OSLO